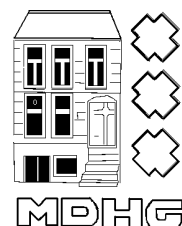

EEN ROERIG JAAR

DE BELANGENVERENIGING DRUGGEBRUIKERS MDHG IN 2003

Binnenkant 46
1011 BP Amsterdam
tel.: 020-6244775
e-post: mdhg@xs4all.nl
KvK: 40530840

postbus 1482
1000 BL Amsterdam
fax: 020 - 6382840
Postbank: 486 25 25
giften op: 782 54 84

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Inleiding	4
DE 1^e PIJLER:	
Positieverbetering van druggebruikers door structurele oplossingen	5
Adviseurschap Stichting Drugsbeleid (SDB)	
Landelijk Overleg Gebruikersgroepen (LOG)	
International Drug Users Day (IDUD 2002)	
Grote Stedenoverleg	
Legalize!	
Internationale activiteiten	
Overleg straatprostitutie	
Netwerkcontacten	
DE 2^e PIJLER:	
Verbetering van de positie van druggebruikers in het hier en nu	8
Support	
Inloopactiviteiten	
Juridisch spreekuur	
Monitoringsoverleg roesmiddelenmarkt	
Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (SOV)	
Begeleidingscommissies (gebruiksruimten, heroïneproject)	
Cliëntenadviesraad GG&GD (CAR)	
Klachtafhandeling	
Belangen Amsterdamse Dak- en Thuislozen (BADT)	
Basement Amsterdam	
Politieke partijen	
DE 3^e PIJLER:	
Communicatie en voorlichting	16
www.mdhg.nl	
Media Awareness Project (MAP-NL)	
Sput 11	
Contacten met media	
Voorlichtingen	
Inburgeringcursus bureau Nieuwmarkt	
DE 4^e PIJLER:	
De eigen organisatie	19
Verbouwing	
LSD	
Leden	
26-jarig bestaan	
Kraakactie Gelderse Kade	20
Stille tocht voor Anja Joos	21

Voorwoord

2003 was een roerig jaar. In Nederland brak de reformatie uit. We hadden geen beeldenstorm, maar veel scheelde het niet. In het voetspoor van wijlen Pim Fortuyn buitelden partijen over elkaar heen om vooral zichtbaar te maken dat het einde van de tolerantie aan de orde was. Het gedogen was eens en voor altijd voorbij. Als politicus kon je het je niet veroorloven voor soft aangezien te worden.

2003 was een jaar om gezien te worden. Gezien vooral door camera's die overal in de stad werden opgehangen. Opjagen en wegstoppen was het motto. Het deed denken aan oude toestanden in de Sovjet-Unie, waar alles wat er op straat als niet toonbaar uit zag, werd opgeborgen op plekken waar niemand je kon zien.

2003 was een jaar waarin huizen steeds duurder werden. Ook op De Wallen, waar het aantal golfclubs meer en meer toenam en het onhoudbaar werd - voor de golfclubbezitters - om temidden van hoeren, pooiers en junks te wonen.

2003 was een jaar waarin Anja Joos werd vermoord. Een schrijnend geval van wat zinloos geweld - maar was is in godsnaam zinvol geweld - is gaan heten. Heel Amsterdam en daar buiten op zijn kop. Maar was dat vanwege Anja Joos of was het omdat het allochtone jongens waren die het hadden gedaan?

2003 was een jaar waarin de MDHG bijna partij was bij een kraakactie op de Gelderse Kade. Er kwam een gebruiksruimte waarin een eerste experiment met gebruikers en dealers aan de orde was. Het was de voorloper van de prikactie die de MDHG in 2004 is gaan houden en waarover we in het jaarverslag over dat jaar zullen rapporteren. Er kwam beweging tot in hogere politiekringen. In 2003 leidde het nog tot niets. Waar het in 2004 toe heeft geleid, weten we nog niet.

2003 was een jaar waarin onze organisatie zich (nog) dieper ingroef in de netwerken. De MDHG is en blijft en onmisbaar als meeprater en als horzel. Een dubbelfunctie die nog wel eens een spagaat nodig had.

2003 was een jaar waarin je bijna weer zou besluiten de geuzennaam Junkiebond Amsterdam te gebruiken. Een trots en waardig etiket waarop juist in deze fortuyneske tijden een mens trots kan zijn. Juist vanwege Fortuyn: een druggebruiker.

2003 was een jaar waarin de organisatie met bescheiden middelen keihard werkte om de belangen van de leden te dienen. Die waarderen en begrijpen de inzet. Wij danken ze daarvoor.

Jaap Brandligt
voorzitter

Inleiding

In de goeie ouwe tijd die nooit meer terugkomt maakten wij jaarverslagen op grond van wat er zoal aan belangwekkends gebeurd was of anderszins de moeite van het vertellen waard. De gemeente begreep het belang van adequate vertegenwoordiging van haar meest gemarginaliseerde burgers en gaf de MDHG een zak met geld met de mededeling: mensen, jullie doen fantastisch werk voor de stad, doe er iets moois mee, wij horen het wel!

Voor het eerst dit jaar is ons jaarverslag conform de eisen van de gemeentelijke regelneven toegeschreven op het beleidsplan dat wij eerder voor het betreffende jaar indienden*). Nu het *format* vooraf vastligt, is dit verslag veel langer dan voorgaande edities. Of dat een vooruitgang is mag u, trouwe lezer van onze nimmer onomstreden rapportages, zelf uitmaken. Wij houden ons aanbevolen voor uw bevindingen.

Natuurlijk bleven onze activiteiten in 2003 niet beperkt tot louter hetgeen wij in 2002 konden voorzien. Twee hoofdstukken zijn toegevoegd aan de inhoudsopgave van het activiteitenplan 2003:

- kraakactie Gelderse Kade.
- stille tocht ter nagedachtenis aan Anja Joos

Een roerig jaar is de titel die aan dit verslag is meegegeven. Gekozen vanwege de verhevigde nadruk op repressie en opjagen die de *scene* heeft getroffen als gevolg van de stompzinnige roep om streng op te treden tegen alles wat afwijkt en vooral niks meer te gedogen, wat dat woord dan ook moge betekenen.

Roerig ook omdat wij ons als belangenvereniging hebben 'geroerd'. Nog niet eerder was de MDHG zo vaak in het nieuws als in 2003 (zie pagina 18). In de bijlagen treft u de artikelen die het afgelopen jaar alleen al in Het Parool over ons verschenen.

Wij wensen u weer veel leesplezier en hopen dat u de vele kritische noten die vanaf de volgende bladzijde gekraakt worden weet te waarderen, zonder moedeloos te raken.

de redactie
Amsterdam, juni 2004

*) = Dat wij ons controleerbaar opstellen voor het bevoegd gezag, betekent allerm minst dat wij ook milder zijn geworden over het disfunctioneren van onze broodheer, de stedelijke overheid. De MDHG is tegendraads en zo lang men op het stadhuis onrustig wordt van onze aanwezigheid zijn wij onze subsidiecenten meer dan waard.

DE 1^e PIJLER:

Positieverbetering van druggebruikers door structurele oplossingen

Adviseurschap Stichting Drugsbeleid (SDB)

SDB heeft sinds haar oprichting aangetoond een invloedrijke rol te kunnen spelen in zowel het nationale, als het lokale krachtenveld. De stichting publiceerde onder andere 'Drugsbeheersing door legalisatie' (1994), en 'Coffeeshops uit de schaduw' (1998).

De bestuur SDB onderkent de waarde van het gebruikersperspectief en hecht eraan altijd een adviseur uit gebruikerskringen binnen haar gelederen te hebben.

Door het adviseurschap is de MDHG in de positie om beleidsvoorstellen te helpen ontwikkelen die direct kunnen worden opgepikt door beleidsmakers tot op het hoogste politiek niveau.

Landelijk Overleg Gebruikersgroepen (LOG)

De MDHG ontvangt eens per kwartaal alle vertegenwoordigers van zusterorganisaties in het land. Het LOG wordt georganiseerd door het Landelijk Steunpunt Druggebruikers (LSD), het MDHG-project uit 1993 dat in 2003 met een eigen bestuur formeel op eigen benen kwam te staan.

Grote Stedenoverleg

Eens per drie maanden is er overleg met de gebruikersgroepen in de drie andere grote steden.

De MDHG organiseerde in december een extra bijeenkomst met Telegraaf-verslaggever Nathan Vos om meer aandacht te krijgen voor het structurele capaciteitsgebrek in de maatschappelijke opvang en de regionale verschillen in noodopvang voor de wintermaanden.

Vanwege de veelheid aan onderwerpen die om aandacht schreeuwen is besloten om in 2004 met de deelnemers aan dit overleg een 'weekendje op de hei' te plannen om ons te bezinnen op de prioriteiten. *Zie bijlage 1: "Grootgebruikers laten stem horen"*

International Drug Users Day (IDUD 2003)

Het jaarlijks hoogtepunt in de wereld van het gebruikersactivisme werd voor het eerst buiten Nederland gehouden. We zijn met zes vertegenwoordigers uit Amsterdam en twintig uit de rest van het land naar onze zusterorganisatie BrugerForeningen in Kopenhagen afgereisd voor een ontmoeting met

vertegenwoordigers uit 20 landen. Hoogtepunten waren het bezoek aan het bedreigde Christiania, de beroemde vrijstaat van de stad, en het planten van een appelboom bij het gedenkteken voor overleden Deense gebruikers. Ook de presentatie door Howard S. Lotsof, geestelijk vader van de ibogaïne-behandeling, en het verslag van zijn kruistocht tegen het farmaceutisch establishment zal veel deelnemers nog lang bijblijven.

Vlnr Howard S. Lotsof, Stan Ritzer (MDHG), Norma Alexander Lotsof, Joergen Kjaer (BrugerForeningen), Theo van Dam (LSD), en Joycelyn S. Woods (National Alliance of Methadone Advocates) na het symbolisch planten van de appelboom bij het herdenkteken voor overleden Deense druggebruikers.

Zoals gebruikelijk heeft de MDHG een belangrijke bijdrage geleverd aan de logistieke voorbereiding en inhoudelijke invulling van de dag.

Legalize!

Een van de meer mediagenieke projecten is de jaarlijkse *Street rave tegen de drugsoorlog*. Voorafgaand aan de demonstratieve dansparade organiseerde de MDHG een boeiend debat over drugsbeleid in de Stopera. De aanwezige drugsspecialisten van de Tweede Kamer, Ciska Joldersma (CDA), Boris van der Ham (D'66) en Aleid Wolfsen (PvdA) gingen met vertegenwoordigers van justitie en maatschappelijke organisaties in discussie over de volgende prikkelende stellingen:

- *Nederland moet de zegeningen van haar drugsbeleid koesteren en internationale steun voor verdere decriminalisering bepleiten."*

- *De Nederlandse overheid levert met de Opiumwet een criminele wanprestatie.*
- *De Amerikaanse drugsbestrijding heeft de Nederlandse rechtsstaat in een houdgreep."*

D.C. Lama en The Radical Cheerleaders maakten de onvergetelijke dag compleet met hun spetterende optredens tussen de discussierondes. *Zie bijlage 2: "Buitenland dicteert ons drugsbeleid"*

Internationale activiteiten

De Belangenvereniging Druggebruikers vaardigde vijf leden af naar de schaduwconferentie die in Wenen gehouden werd als tegenhanger van de jaarlijkse vergadering van het VN-Committee on Narcotic Drugs.

Overleg straatprostitutie

Gezien de tanende belangstelling in 2002 is besloten dit overleg in 2003 niet te continueren. Wel nam de MDHG deel aan een conferentie over tippelzones in het parlamentsgebouw in Den Haag om het perspectief van de druggebruikende prostituee voor het voetlicht te brengen.

Netwerkcontacten

Het zeer uitgebreide netwerk van de MDHG vergt veel onderhoud. Het werpt ook vruchten af: in 2003 werden de mogelijkheden verkend voor samenwerking met verschillende organisaties om te komen tot een multifunctioneel servicecentrum op de Binnenkant.

Vanuit het besef van onze gemeenschappelijke doelstelling, namelijk het op een rustige manier kunnen reguleren van (de overlast die samenhangt met) de straathandel werden de contacten binnen de politie ook steeds beter.

De relatie met het stadsbestuur blijft voor verbetering vatbaar. Wethouder Zorg Hannah Belliot vereerde de MDHG met een haastig ingepland bliksembezoek in maart. Wij voelden ons vereerd, totdat bleek dat het er ging goede sier te maken over onze ruggen. Journalisten en fotografen hobbelden achter haar aan. Zij kwam om de PvdA aan stemmenwinst te helpen bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, niet om te luisteren. Geen wonder dat haar fameuze proefballonnen elke aansluiting met de realiteit ontberen.

Hoewel Job Cohen bij zijn aanstelling nog te kennen had gegeven de MDHG graag te bezoeken zodra daar aanleiding toe zou zijn, bleef de burgemeester ook in 2003 de boot afhouden. Voor de presentatie van een nieuw drugsbeleid tijdens een ambtswoningoverleg in juni 2003 in aanwezigheid van politie, justitie en alle zorginstellingen, werd de MDHG niet uitgenodigd.

Wel ging de burgemeester in op ons verzoek om mee te lopen in de stille tocht ter nagedachtenis aan Anja Joos en de deelnemers na afloop toe te spreken.

DE 2^e PIJLER:

Verbetering van de positie van druggebruikers in het hier en nu

- het kritisch volgen van initiatieven van hulpverleners, ingegeven vanuit het oogpunt van zorg en/of overlastbeperking
- het kritisch volgen van het inperken van rechten van druggebruikers door politiek, justitie en politie
- het signaleren van tekortkomingen in contact (of communicatie) tussen druggebruikers en anderen
- integratie van hulp en zorg aan druggebruikers in het reguliere aanbod
- het op vele wijzen stimuleren van directe contacten tussen druggebruikers en allen die zich met hen of drugs in het algemeen bemoeien

Het gemeentelijke Support-project pretendeert een samenwerkingsverband te zijn tussen negen instanties voor drughulpverlening, politie, justitie en sociale dienst. Getracht wordt enige samenhang te bewerkstelligen in de zorg aan personen die op straat overlast geven. Deze zorg richt zich op vijf domeinen, te weten: *inkomen, dagbesteding, gebruiksruimten, onderdak en medische hulp*.

Een ding is na vijf jaar vergaderen zo klaar als een klontje: de kans dat de verschillende organisaties die zich met drughulpverlening bezighouden gaan samenwerken en enig effect op drugsoverlast kunnen hebben, is ongeveer net zo groot als de kans dat alle Supportklanten van de een op de andere dag besluiten te stoppen met druggebruik.

Maar deelname aan het platformoverleg, waar de directeuren van de betrokken organisaties eens per drie maanden aanschuiven, is niet terzijde geschoven. Het stelt de MDHG in staat het belabberde niveau van de zorg en de onderlinge samenwerking van dichtbij te volgen.

Zo ontdekten wij bijvoorbeeld dat op de werkvloer de mentoren, die de klanten begeleiden, het zorgpakket hebben aangevuld met de domeinen *psychiatrie, psycho-sociaal* en *justitie*. In het directeurenplatform is nog nooit gesproken over acht domeinen.

De MDHG is van mening dat het Support-project bovenal voorziet in de behoefte van de overheid om zoveel mogelijk informatie over personen te verzamelen en bestanden te koppelen. Van het privacy-reglement is drie jaar na het laatste concept niets meer vernomen en ook de rammelende overeenkomst waarmee deelnemers toestemming geven voor uitwisseling van hun persoonsgegevens is nooit verbeterd.

Van het begin af aan was het voor ons duidelijk dat met het Support-project een zorgwekkende trend werd ingezet. Steeds openlijker kwam naar voren dat de hulpverlening er vooral is om de overlast op straat te doen afnemen. Dat deze veronderstelling berust op een verkeerde analyse van de situatie kan iedere Amsterdammer na vijf jaar Support dagelijks vaststellen. De MDHG kijkt dan ook reikhalzend uit naar de evaluatie van Support die in 2004 begint.

Ondertussen is de MDHG gestart met een eigen tevredenheidsonderzoek onder Supportklanten om te zien of zij vinden dat het gebodene hun situatie verbetert.

Inloopactiviteiten

Voornaamste reden om het ochtendinloopspreekuur te continueren is de laagdrempelige contactmogelijkheid. Mensen hoeven met andere woorden geen afspraak te maken om de MDHG te consulteren voor klachtafhandeling, consultatie en doorverwijzing.

Wij zien de belangstelling voor het inloopspreekuur snel groeien vanwege de mogelijkheid om in alle rust een pof of een chinees te roken. De MDHG biedt deze gelegenheid aan leden in het kader van het streven naar normalisering van druggebruik en bij afwezigheid van onvoldoende alternatieven.

De capaciteit van de gebruiksruidten in de binnenstad is verre van toereikend terwijl het opjagen door politie, waar onze verouderende achterban mee te maken heeft, nog altijd toeneemt. Het plan om 62 camera's in het Wallengebied op te hangen is de laatste in een lange reeks missers van de autoriteiten.

'Opjaagbeleid' was ook in 2003 een van de vaakst terugkerende onderwerpen op de Open Avonden. De thema-discussies handelden verder onder meer over diabetes, de nieuwe cliëntenadviesraad van de GG&GD, heroïneverstrekking, overlast voor omwonenden en ibogaïne. Meer actiegericht was een bijeenkomst over kraken die vooral onze dak- en thuislozen met grote belangstelling volgden. *Zie bijlage 3: " 'Wondermiddel' met veel bijwerkingen"*

Na verloop van tijd bleek het niet langer doenlijk om de donderdagavonden de ene week voor gebruik in huis en de andere voor thematische gesprekken open te stellen. Te vaak moesten mensen aan de deur worden teleurgesteld: "Sorry, geen roken vanavond. Alleen praten." Het leidde tot boze reacties, waardoor wij besloten gerichte discussie voortaan op de woensdag te laten plaatsvinden.

Discussie over de wantoestanden op straat boeit de achterban na jaren praten over dezelfde onderwerpen steeds minder. Een moment om in alle rust te kunnen roken is voor velen belangrijker.

Ook de wekelijkse vrouwenmiddag op woensdag is voortgezet. Nadat stichting Mainline zich heeft teruggetrokken uit het project, zijn drie extra vrijwilligers uit de eigen achterban gevonden. Het enthousiasme is groot, al blijft aan de onrust op sommige middagen wel duidelijk te merken hoezeer de vrouwen onder druk staan op straat.

JURIDISCH SPREEKUUR

Elke donderdagavond biedt de MDHG van 19:30 – 21:30 uur de mogelijkheid om een juridisch adviseur te raadplegen. Erik van der Maal, coördinator van het sociaaljuridisch adviesbureau van de Stichting Kriminaliteit en Strafrecht (K+S), die het spreekuur verzorgt, vertelt.

recht steeds krommer

In theorie is de belangrijkste functie van 'het recht' de zwakken tegen de sterken te beschermen. Denk aan bijvoorbeeld arbeidsrecht, huurrecht en sociaal recht. Maar met de toenemende verschillen tussen arm en rijk wordt het steeds moeilijker voor bepaalde mensen om hun rechten te realiseren. In de praktijk blijken de sociaal-economisch sterkere groepen wel in staat het recht te gebruiken om hun belangen te behartigen, maar de zwakkere groepen niet. Een merkwaardige paradox.

opzet

Mijn cliënten hoeven geen gebruiker of lid van de MDHG te zijn. Ik hoor de problemen aan en probeer door gericht vragen te stellen wat meer duidelijkheid te krijgen over de problematiek. Vervolgens geef ik advies en informatie.

Ik help cliënten met het schrijven van (concept-)brieven, bezwaar- of beroepschriften, het invullen van formulieren, oplossen van bureaucratische problemen of het organiseren van bemiddelingsgesprekken. Ik probeer de cliënt zelfredzaamheid bij te brengen door het schrijven of invullen gezamenlijk te doen.

kosten

De hulp is gratis en kan gezien worden als een service van de MDHG. In urgente gevallen kunnen medewerkers en leden van de MDHG ook buiten het spreekuur op kantoor tijden telefonisch een beroep op mij doen.

Als een cliënt gedetineerd is, kan ik bij hem op bezoek komen om bepaalde zaken door te nemen. In beginsel wordt er dan met cliënt een afspraak gemaakt over de betaling van door mij gemaakte onkosten. Omdat veel cliënten niet in staat zijn om die kosten te betalen, komt het er meestal op neer dat ook deze service gratis is.

doorverwijzing

Soms volgt verwijzing naar een andere juridische deskundige (notaris, deurwaarder) of naar andere disciplines als gezondheidszorg, psychiatrie, reclassering, verslavingshulp of schuldhulpverlening.

K+S heeft ook contacten met advocaten die bereid zijn op basis van gefinancierde rechtshulp voor cliënten op te treden. Die bereidheid neemt de afgelopen jaren wel af. Eigenlijk moet geconstateerd worden dat de sociale advocatuur alleen nog maar op papier bestaat. Ook daardoor wordt het voor mensen 'aan de onderkant van de samenleving' steeds moeilijker om hun rechten te verwezenlijken.

knelpunten

Het komt voor dat het contact met een cliënt weken en soms zelfs maanden duurt. Er is dan eigenlijk meer sprake van sociaal-juridische begeleiding dan van directe eerstelijns rechtshulp. Ik streef in zulke gevallen naar samenwerking met andere hulpverleningsinstanties. Dat verloopt niet altijd even soepel, zowel als gevolg van gebrekkig vertrouwen van cliënten in de hulpverlening, als het in sommige opzichten daadwerkelijke falen van die hulpverlening.

Wat ik soms heel moeilijk vind is om mensen duidelijk te maken dat in een juridische procedure 'gelijk hebben' niet automatisch leidt tot 'gelijk krijgen'. Klassenjustitie en discriminatie van deze doelgroep spelen vaak een rol. Lastig zijn de gesprekken die ik soms moet voeren waarin ik uitleg waarom cliënten die wel in hun recht staan toch kansloos zijn.

signalering

Het is van belang om de overheid met praktijkvoorbeelden te voorzien van de nieuwe leemte in de rechtshulp, de anomie die het veroorzaakt en te wijzen op het gevolg daarvan voor onze rechtsstaat: "Als het recht er niet voor mij is, waarom zou ik mij dan aan de wet houden?".

Ik wordt met problemen geconfronteerd waar burgers en beleidsmakers geen notie van hebben. Sterker: waar ze totaal niet in geïnteresseerd zijn. Terwijl het toch om, voor de betrokkenen, ernstige en bedreigende problemen gaat.

FAQ

De meeste vragen betrekking hebben op:

- strafrecht

confrontaties met politie en justitie, dijkverboden, samenscholingsverboden, andere strafbare feiten o.g.v. Opiumwet en APV, Mulderbekeuringen, openstaande vonnissen, arrestatie-informatie, klachten over politie.

- detentierecht

rechtspositie gedetineerden, beklag- en beroepsprocedures, SOV, medische zorg en methadonverstrekking in detentie, gratieverzoeken, penitentiaire programma's.

- bestuursrecht

problemen met hulpverlening en uitkeringsinstanties: sociale dienst, cwi en uwv.

- civiel recht

conflicten met verhuurders, onder(ver)huur, illegale bewoning, huisuitzettingen, schuldenproblematiek, deurwaarders, incassobureaus, conflicten met leveranciers, schadevergoedingsverplichtingen, conflicten als gevolg van echtscheidingen.

- gezondheidsrecht, meestal in combinatie met hulpverleningsrecht

methadon- of heroïneverstrekking, GG&GD, rechtspositie bewoners van afkickklinieken, hiv- en aidsproblematiek, ziekenfonds en AWBZ, keuringen, afschattingen en medische verklaringen.

Monitoringsoverleg roesmiddelenmarkt

Het in 2002 op verzoek van August de Loor door de MDHG geïnitieerde overleg had tot doel trends en ontwikkelingen op de straatmarkt voor heroïne en cocaïne in kaart te brengen en te analyseren.

Ons heeft bij de oprichting van het overleg voor ogen gestaan mythevorming tegen te kunnen gaan door de vele geruchten die de ronde doen tot ware proporties terug te brengen. In de praktijk van het overleg is ons helaas gebleken, dat het vooral de indianenverhalen waren die de boventoon voerden.

Daarom is besloten het monitoringsoverleg voor de (straat)markten van roesmiddelen niet langer voort te zetten. Voor het signaleren van trends en ontwikkelingen op dit terrein wil de MDHG een ander instrument ontwikkelen.

In 2003 zijn twee bijeenkomsten belegd met Stichting Streetcornerwork en het Adviesburo Drugs om de contouren van het nieuwe instrument uit te stippelen.

Strafrechtelijke Opgang Verslaafden (SOV)

Door contacten van de MDHG met zowel personeel van de inrichting als SOV-gestraften, werden de contouren van het SOV-debacle voor ons al snel na de oprichting zichtbaar.

De MDHG is er na lang aandringen in geslaagd om te worden toegelaten bij het gemeentelijk overleg 'SOV 3^e fase', waarin o.a. gemeente, reclassering, woningbouw en SOV werken aan de mogelijkheden voor reïntegratie van SOV-veroordeelden in de laatste maanden van hun strafmaatregel.

Interessant aan dit overleg is te zien hoe diverse betrokken partijen krampachtig proberen hun falen te verdoezelen of af te wentelen op anderen.

De MDHG nam een SOV'er aan met een jaarcontract en twee als vrijwilliger. Het leverde onze organisatie een schat aan informatie op over de SOV. Hun expertise kwam goed van pas toen de media aandacht begonnen te besteden aan het onderwerp, nadat de korpsleiding en de burgemeester zich herhaaldelijk in positieve bewoordingen uitlieten over het nut van de SOV en de beperkte opzet van het experiment betreurden.

Wij betreurden op onze beurt dat de machthebbers van de stad zich niet beter lieten informeren over onze kritiek op het project of de evaluatie afwachtten. Gelukkig boden het Radio 1-journaal en andere programma's ons ruim de gelegenheid onze kritiek te ventileren en het grandioos mislukken van de SOV aan de kaak te stellen.

Ook Het Parool (in ons vorig jaarverslag nog aangeduid met "ooit een verzetskrant"), dat eerder nogal de loftrumpet blies over de SOV, begint tot onze vreugde steeds kritischer geluiden te laten horen, omdat wel duidelijk is dat deze peperdure oplossing weinig soelaas biedt.

Begeleidingscommissies (gebruiksruimten, heroïneproject)

Wij zijn nog altijd niet geslaagd in ons streven om bezoekers van de voorzieningen aan de commissies te laten deelnemen, hoewel wij daar in een geval wel toestemming voor kregen. Ondertussen wordt deelname steeds minder opportuun, omdat de voorzieningen vrijwel probleemloos draaien en zelfs de meest opstandige buurtbewoners de slaapverwekkende bijeenkomsten beginnen te mijden.

Cliëntenadviesraad GG&GD (CAR)

Januari 2003. Na jaren van aandringen gaat een lang gekoesterde MDHG-wens in vervulling: met de installatie van de Cliëntenadviesraad (CAR) voldoet de GG&GD eindelijk aan de wettelijke verplichting die al sinds 1996 op deze gemeentedienst rust, zonder dat dit overigens enige consequentie heeft gehad. Over gedogen gesproken! Er had natuurlijk onmiddellijk gekort moeten worden in de enorme geldstroom die deze dienst opslokt.

Guido VanderVet en Pim van Groningen vertegenwoordigen het druggebruikersperspectief in een raad met ook vertegenwoordigers van onder andere de dak- en thuislozen, schizofrenen en manisch-depressieven. De eerste tijd wordt gebruikt om aan elkaar te wennen, de grenzen van de mogelijkheden tot daadwerkelijke participatie in het GG&GD-beleid te verkennen en het uitstippelen van een strategie.

De MDHG heeft een ondersteunende rol op de achtergrond. Als de bezwaren over de methadonverstrekking aan de orde worden gesteld, levert de MDHG een prioriteitenlijstje van veelvoorkomende klachten aan. Met name aan de bejegening schort nogal het een en ander. Ook blijkt het wekelijkse slokje, afhankelijk van het tijdstip waarop men het komt halen, zowel twee minuten als twee uur te kunnen vergen.

Klachtafhandeling

De sociaal-juridisch dienstverlener (in opleiding) legt zich ook in 2003 toe op het inventariseren van klachten en het bieden van ondersteuning bij het indienen van klachten. Uitgangspunt is overigens om pas in uiterste geval gebruik te maken van een officiële klachtenprocedure. Streven moet zijn het contact tussen direct betrokkenen -cliënt en behandelaar- te verbeteren.

Opvallend vaak laten klagers hun verhaal optekenen, maar laten daarna niets meer van zich horen. Onduidelijk is of het hen vooral te doen is om stoom af te blazen, of dat zij uit angst voor represailles bij nader inzien toch liever afzien van het indienen van een klacht. De laatste reden wordt wel vaak genoemd als mensen ondanks klachten hun verhaal niet op papier willen (laten) zetten.

Over de GG&GD bereikten ons dertien individuele klachten. Ze hebben betrekking op het zonder toestemming van de bewoner een woning betreden, dreigen met het stoppen van de medicatie als er niet naar de pijpen van de

behandelaar gedanst wordt, sjoemelen met de reglementen, zonder opgaaf van redenen stoppen van de medicatie en pesterijen na het indienen van een klacht. Bijna alle klagers zijn bovendien ontevreden over de bejegening.

Een klacht over de SOV betreft het negeren van de uitspraak van de Commissie van Toezicht en de Raad voor de Strafrechttoepassing die klager eerder in het gelijk had gesteld toen hij een plan van opvang eiste.

De politie is goed voor zeven klachten. In de meeste gevallen (4) gaat het hier om discriminatie van gebruikers. Bijvoorbeeld het op grond van uiterlijke kenmerken iemand uit de metro sturen terwijl hij wel een geldig kaartje heeft of het zonder aanleiding fouilleren en daarna gebruiksvoorwerpen of methadon in beslag nemen. Verder het hardhandig optreden bij arrestatie en het weigeren een drugsarts in te schakelen na arrestatie op het politiebureau.

Over het Leger des Heils ontvangt de MDHG drie klachten: de lange wachttijd, het lachend toekijken als er door mannelijke bezoekers een vrouw agressief wordt behandeld en het doorspelen van persoonlijke gegevens van een cliënt aan de school van haar kind waardoor zij in de problemen komt.

De klachten met betrekking op de Sociale Dienst, in het bijzonder de afdeling Financiële dienstverlening en Budgettering (FIBU) zijn via het BADT-overleg (zie volgende paragraaf) doorgespeeld aan de cliëntenraad van de Sociale Dienst. Zo zijn de te late betalingen bij de FIBU en de wachttijden bij het Centrale Eenheid Daklozen (CED) aangekaart en opgelost.

Zie ook bijlage 4: "Daklozen niet blij met nieuwe postbus"

Na een kritisch commentaar van de MDHG in de Z-krant verzocht de directie van HVO Querido om extra aandacht voor de klachten over hun maatschappelijke opvang.

Er komen vijf klachten binnen over HVO Querido waarvan er drie betrekking hebben op de afdeling budgettering (geen geld op betaaldag), eenmaal geen hulp bieden bij het vinden van onderdak, en een handelt over het vooroorlogs bonnensysteem van het stoelenproject. Bovendien werden nog twee langdurige geschillen aan de onafhankelijke klachtencommissie van het Platform Opvang Amsterdam (POA) voorgelegd. Op de meeste punten werden klagers door de commissie in het gelijk gesteld. Een van de gevolgen was dat HVO Querido de schorsingsprocedure moest aanpassen. Een algemene, veelgehoorde klacht had betrekking op de openingstijden van de gebruikersruimte aan de Flierbosdreef. In plaats van 17 uur, sluit deze nu om 23 uur.

Belangen Amsterdamse Dak- en Thuislozen (BADT)

Veel druggebruikers zijn dak- en/of thuisloos. Het BADT is een platform waarin de belangen van daklozen worden behartigd. Bovengenoemde sociaaljuridisch dienstverlener (in opleiding) voedt de daklozen met het gebruikersperspectief en brengt verslag uit op het wekelijks teamoverleg van de MDHG.

Zes bijeenkomsten per jaar. *Zie bijlage 5: "Sluiten opvang junkies stuit op veel kritiek"*

Basement Amsterdam

De MDHG onderzoekt de mogelijkheid van een nieuwe 24-uursvoorziening waar in een veilige omgeving gekocht en gebruikt kan worden. Dit in combinatie met het aanbieden van (maatschappelijk) werk en belangenbehartiging. Hiertoe is samenwerking gezocht met politie, buurtbewoners, GG&GD, Leger des Heils en Regenboog.

Politieke partijen

De MDHG staat klaar om (lokale) politieke partijen van advies te dienen bij het ontwikkelen van hun visie op drugsbeleid. Dit aanbod is bij de verschillende partijen neergelegd. Inmiddels reageerde de SP met een uitnodiging tot deelname aan hun werkgroep. Ook vanuit het CDA is er belangstelling. De PvdA is een vaste overlegpartner. De MDHG spreekt geregeld in bij de vergaderingen van de gemeenteraadscommissies Zorg en Algemene Zaken. *Zie bijlage 6: "Drugsnota vooral een gemiste kans"*

DE 3^e PIJLER: Communicatie en voorlichting

De voorlichtingsactiviteiten (3^e pijler) ondersteunen de doelstellingen van de eerste twee pijlers.

- het becommentariëren van actuele gebeurtenissen
- aanbieden van alternatieve ideeën en denkwijzen over de omgang met druggebruik(ers) op radio en televisie en in geschreven media
- het gebruik van nieuwe media ten behoeve van bovenstaande activiteiten door website en e-mailcampagne
- het uitbrengen van Spuit 11
- het ontvangen van groepen bezoekers bij de MDHG
- aanwezigheid en eventueel presentaties op relevante bijeenkomsten, congressen e.d.

www.mdhg.nl

Onze website is in 2003 een steeds belangrijker medium om contacten met de achterban te onderhouden, en de buitenwereld te informeren over onze ideeën en activiteiten. Gezien de grote belangstelling onder onze vrijwilligers voor het medium belooft het een levendige site te worden. Ook de bezoekers van de inloop hebben de site en het forum ontdekt. Nog juist voordat een boze webmaster de site uit de lucht haalt wegens wanbetaling voor zijn wanprestatie, publiceert Spuit 11 de hoogtepunten uit het ongezouten forum. In 2004 zal een geheel gerestylde site on line komen.

Media Awareness Project (MAP-NL)

MAP-NL is uitgegroeid tot een onmisbaar instrument voor alle drugshervormers en eenieder die zich professioneel met drugsbeleid en verslavingszorg bezighoudt. De 1002 artikelen (2002: 1200) die aan de MAP-NL ontvangers verspreid zijn vormen het bewijs van het enthousiasme van onze vrijwilligers om iets te doen aan de verbetering van hun toekomstperspectief.

Het project is een subtiele manier om invloed uit te oefenen op de manier waarop de media een gecompliceerd onderwerp als drugsbeleid verslaan. Vooral de discussielijst (start: december 2001) begint vruchten af te werpen. Deelnemers bespreken met elkaar hoe de media over het drugsbeleid berichten en reageren met ingezonden brieven, overleggen voorafgaand aan interviews en bespreken elkaars optreden na afloop. Bedroeg het aantal *postings* in 2002 nog 37, in 2003 waren dat er al 264.

Spuut 11

Het vakblad voor de Amsterdamse scene wordt in steeds bredere kring gelezen en oogst meer en meer waardering, vooral sinds de restyling in 2002. De verzending aan ruim 1000 lezers is altijd een klein feestje met enthousiaste inzet van onze bezoekers.

In 2003 is een lezersonderzoek gehouden dat waaruit bleek dat de MDHG-achterban de artikelen vaak te ingewikkeld vond. Buitenstaanders begrepen niet goed voor wie het blad bedoeld is, en vonden de informatie eenzijdig. In vakkringen was de waardering hoog.

Spuut 11 verscheen in 2003 als gevolg van onze zeer drukke agenda slechts tweemaal. Het zomernummer bevatte voor het eerst een bijlage in *full colour*: een fotoreportage van de legaliseringsdemonstratie en het debat in de Stopera.

Aan de totstandkoming van het blad hebben 24 mensen meegewerkt.

ontvangers Spuit 11

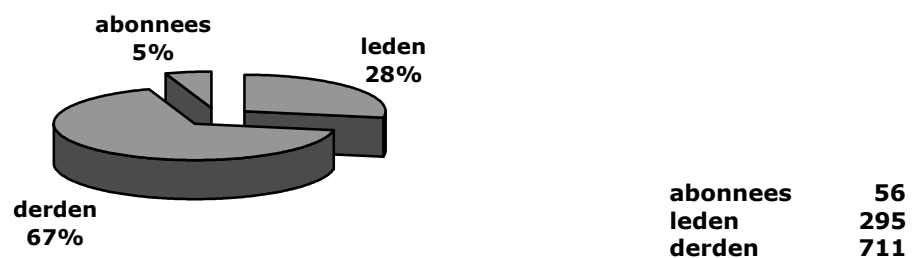

Fig. 1 Ontvangers Spuit 11 2003

Contacten met media

Publiciteit is een noodzakelijke voorwaarde om aandacht te krijgen voor de goede zaak. Nog altijd betrachten wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid in de omgang met de media. Waar nodig en wenselijk geven wij er de voorkeur aan hen door pro-actief optreden te interesseren. Waar zij ons opzoeken met veelal verborgen sensatiezucht, houden wij de boot beleefd af.

Door het grote aantal mediaoptredens dreigt af en toe het risico van *over-exposure*. Er is daarom gewerkt aan uitbreiding van ons bestand aan woordvoerders, onder andere door het verzorgen van twee mediatrainingen aan twaalf leden. Zestien MDHG'ers waren in 2003 in totaal 69 keer in het nieuws (2002: 50, 2001: 42, zie ook fig. 2). De stijging werd vooral veroorzaakt door de storm van publiciteit na de doodslag op Anja Joos.

	2003	2002
kranten	17	22
televisie	26	5
radio	13	7
overig (o.a. tijdschriften, internet)	13	16
totaal	69	50

Fig. 2 Media-optredens MDHG-leden en medewerkers in 2003 en 2002

Van wellicht nog groter belang is ons werk achter de schermen bij tal van producties (*spin*). Wij hechten eraan dat ook drugsgelateerde onderwerpen die buiten ons directe werkveld vallen op een evenwichtige en verantwoorde manier becommentarieerd worden. Zowel kranten als televisie doen steeds vaker een beroep op onze expertise, zonder dat in het eindproduct onze bijdrage benoemd wordt.

De veelgelezen gratis ochtendkrant *Metro* besteedde twee hele pagina's aan het opjaagbeleid op de Wallen.

Voorlichtingen

Regelmatig krijgt de MDHG uit binnen- en buitenland verzoeken om voorlichting te geven. Het gaat daarbij om mensen werkzaam bij de media, maatschappelijke organisaties, in de politiek, wetenschap, advocatuur, politie of gezondheidszorg. Een diverse doelgroep. In een aantal gevallen is een voorlichting omtrent een thema (bijvoorbeeld heroïneverstrekking) wenselijker dan '*de geschiedenis van het Amsterdamse drugsbeleid vanuit het gebruikersperspectief*'.

Inburgeringscursussen voor bureau Nieuwmarkt

Ten behoeve van nieuwe agenten bij bureau Nieuwmarkt organiseren wij bijeenkomsten om hen kennis te laten maken met de MDHG en haar doelgroep. Met name de gebruikers zelf komen hier aan het woord om hun kant van het verhaal te doen bij de "nieuwkomers".

Helaas kwam er vanuit de politie dit jaar geen verzoek om voorlichting.

DE 4^e PIJLER: De eigen organisatie

Met inbegrip van de taken 'informatie en mobilisatie van de achterban' vormt de eigen organisatie een wezenlijk onderdeel van de doelstelling. De MDHG laat zien dat er samen met druggebruikers gewoon bestuurd, gewerkt en gecommuniceerd kan worden, zelfs nu de maatschappelijke omstandigheden ongunstig zijn. Op zichzelf een neutralisator voor tal van publieke beweringen van het tegendeel, maar door genoemde ongunstige omstandigheden wel een tijdrovende manier van werken.

Verbouwing

Er is een aanvang gemaakt met de werkzaamheden aan de fundering en de keldervloer. Het is onzeker of wij daar terecht kunnen wanneer het af is.

LSD

Het project Landelijk Steunpunt Druggebruikers, dat sinds 1992 overal in Nederland en ook daarbuiten gebruikersgroepen en junkiebonden heeft opgestart en ondersteund, is na tien jaar verzelfstandigd. Wij zien dit als een groot succes.

Leden

De doelstelling van 500 leden in 2003 is met 607 ruimschoots gehaald.

26-jarig bestaan

26 jaar was voor ons geen reden voor een feestje. 26 jaar misère, ellende en onbegrip. In ons 27e jaar gaan we laten zien wat er 26 jaar lang gebeurd is en waar de MDHG voor nog steeds voor staat.

Kraakactie Gelderse Kade

Een van de meest nijpende problemen voor onze achterban is het gebrek aan onderdak waar velen mee te maken hebben. Geen eigen, vaste plek voor de nacht. Altijd maar weer zien of je ergens terecht kunt. Geen eigen, vaste plek voor overdag. Sjouwen met je hebben en houwen. Altijd op straat, altijd onderweg.

De chronische woningnood heeft kraakwetgeving noodzakelijk gemaakt. Panden mogen niet voor speculatieve doeleinden leegstaan terwijl grote aantallen woningzoekenden geen onderdak kunnen vinden.

Tegenwoordig komt er echter heel wat kijken bij een geslaagde kraak. Het vereist vooronderzoek, kennis van procedures, wetgeving, samenwerking met andere krakers en een gedegen voorbereiding. Op het kraakspreekuur adviseren ervaren krakers over de mogelijkheden.

Toen een van onze leden in de zomer zijn oog had laten vallen op een pand aan de Gelderse Kade om voor zichzelf en zijn lotgenoten iets leuks op te zetten, heeft de MDHG samen met hem bekeken wat er nodig was en de vereiste voorbereidingen getroffen. De daadwerkelijke kraak op 21 juli is aan hem overgelaten; het zou zijn pand worden.

Het was het begin van een inspirerende droom, helaas is het daarbij gebleven. Ons stond voor ogen een multifunctioneel centrum in zelfbeheer. Gebruiksruimte, slaapruimte, een klussenproject en een lekkere daghap. Helaas bleef het bij dromen.

Het was in alle opzichten een geslaagde kraak te noemen. Ondernemers uit de buurt die onze bedoelingen begrepen stonden te applaudisseren. Een aspect hadden wij over het hoofd gezien. Sommige buurtbewoners waren bang voor de vestiging van een 'junkpand' en hadden geklaagd. Na twee dagen werd het pand door politie omsingeld en de aanwezigen de keuze gegeven het pand te verlaten of te worden gearresteerd. Braaf kwam iedereen naar buiten.

Opvallend in de twee dagen dat onze mensen het pand konden gebruiken was vooral de enorme uitputting van de bezoekers. Als zij al onderdak hebben kunnen vinden in de maatschappelijke opvang moeten zij 's ochtends om half acht opstaan en het pand verlaten. Vaak slapen echter slecht door ziekte, medicatietekorten of onrustige kamergenoten. Bovendien betreft het -zeker de Surinaamse groep- senioren, vijftig- en zestigplussers.

Behalve een nieuwe manier van tegen de problematiek aankijken, namelijk in termen van 'hangouderen', leverde de actie opvallend genoeg de nodige goodwill op in politiekringen. Deze verbeterde verstandhouding leidde tot nauwere samenwerking in 2004 op het gebied van wat wij 'alternatieve bejaardenzorg' zijn gaan noemen: gebruikersopvang in zelfbeheer met geregleerde verkrijgbaarheid van drugs. *Zie bijlage 7: "Opvang bejaarde junks ontruimd"*

Stille tocht voor Anja Joos

Na de dramatische doodslag op Anja Joos op 6 oktober 2003, stonden de media bol van de verontwaardiging. Voor een keer stond de publieke opinie aan onze kant. Of werd Anja's dood vooral door de nieuwe flinkerds aangegrepen om Marokkaanse jongeren te demoniseren? Jongeren die net als onze achterban weten wat het betekent om met een maatschappelijk stigma door het leven te moeten gaan. . Anja was geliefd, maar niet al haar vrienden waren zulke lieverdjes als zij. Voorkomen moest worden dat de gebeurtenis maatschappelijke spanningen verder zou aanwakkeren. Van begin af aan was duidelijk dat wij in de media voorzichtig om moesten gaan met de vele aspecten aan deze zaak.

Anja werd verdacht van winkeldiefstal, maar bleek haar boodschappen gewoon te hebben afgerekend aan de kassa.

Prins Bernhard had eerder de boete betaald die winkelpersoneel was opgelegd voor het toepassen van geweld tegen een verdachte van diefstal.

De minister had het belang van zelfredzaamheid benadrukt. Burgers moeten niet hulpeloos toekijken, maar optreden als zij getuige zijn van strafbare feiten. Hij had verzuimd aan te geven hoe je dat doet, of waar de grens ligt.

Anja zou haar belagers hebben uitgescholden voor 'kutmarokkanen', een term die door wethouder Oudkerk populair was gemaakt.

Het filiaal had een slechte naam in de buurt. De chef zou schouderklopjes geven personeel dat winkeldieven afranselde. "Kassa 13" op de intercom, zou "Kom op, matten!" betekenen. De supermarkt ontkende elke verantwoordelijkheid en wees het eigen laagopgeleide en slecht betaalde personeel aan als schuldige. In de media buitelden opinieleiders over elkaar heen in pogingen de daad te duiden en de schuldvraag te beantwoorden. De terrasstoel kwam van rechts, de VVD, de wethouder, de burgemeester, de minister, de prins!

Cohen was snel met zijn oordeel. Het was een 'laffe daad' want door zeven of acht mannen op een vrouw gepleegd. Zo simpel was het inderdaad, maar zo simpel was het natuurlijk ook niet.

Achteraf bleek Anja een hekel te hebben gehad aan stille tochten. Maar voor degenen die eraan deelnamen was het een manier om uiting te geven aan hun verdriet en boosheid. Vertegenwoordigers van zeven Marokkaanse organisaties liepen mee en betoonden hun afschuw. Burgemeester Cohen was aanwezig op uitnodiging van de MDHG. Het weerhield ons er niet van om in een toespraak 'het institutionele geweld dat zelfs de overheid loslaat op marginale groepen, en de voorbeeldfunctie die dat heeft' te noemen.

De MDHG refereerde daarmee aan de rol van de overheid bij het scheppen van een klimaat waarin geweld tegen druggebruikers normaal wordt. Het is immers de dagelijkse praktijk op de Zeedijk, waar iedereen met eigen ogen kan zien hoe de politie als beesten jaagt op een groep mensen die bij verkiezingen worden samen-gevat als 'overlast'.

Zie bijlage 8: "Vooral de straatmaatjes rouwen om Anja"